

Tutkimustulokset timanteiksi, tiedoksi ja toiminnaksi

Loppuraportti 06/24

Aino Harinen

14.6.2024

PeoDno-2021-384

Sisällys

1	Hankkeen taustaa	3
2	Hankkeen hallinto	3
3	Hankkeen tavoitteet ja tavoitellut tuotokset.....	4
4	Työpaketit ja toimenpiteet	5
4.1	Työpajat, webinaarit ja seminaarit	6
4.2	Materiaalit ja työkalut.....	8
4.2.2	Viesti vaikuttavasti – opas pelastusalan tutkimusviestintään	9
4.2.3	Pelastusalan tutkimuksen ja tutkimusviestinnän kohde- ja sidosryhmät (kuvaus)	9
4.2.4	Tiedon visualisointi ja popularisointi -verkkokurssi	10
4.2.5	Pelastusalan tutkimustietoa kokoavan ja jakavan verkkopalvelun pilotti	10
4.2.6	Pelastusalan asiantuntijapankki.....	10
4.2.7	Muut ohjeet ja työkalut pelastusalan tutkimuksesta viestijöille	11
4.2.8	Koulutusmateriaalit ja tallenteet	11
4.3	Pelastusalan tutkimusviestintään osallistuminen.....	12
4.4	Tutkimusviestinnän kokeilut	12
4.5	Alustukset Pelastusopiston koulutuksissa ja kumppanien tapahtumissa.....	13
4.6	Opinnäytetyöyhteistyön kehittäminen	15
4.7	Taustaselvitys: alan tutkimusviestinnän tila ja kehittämistarpeet 2022	15
5	Verkostoyhteistyö.....	16
6	Hankeviestintä	17
7	Toiminta ja talous.....	18
8	Arviointia, palautteita ja ajatuksia tulevaan	19
9	Lisätiedot.....	20

1 Hankkeen taustaa

Tutkimustulokset timanteiksi, tiedoksi ja toiminnaksi (4T) -kehittämishankkeen tavoitteena on ollut vahvistaa pelastusalaa koskevan tutkimuksen vaikuttavuutta tukemalla alan tutkimusviestintää. Kannustamalla ja valmentamalla alan tutkijoita ja asiantuntijoita viestintään sekä tuomalla pelastusalaan liittyvää tutkittua tietoa entistä laajempien ryhmien ulottuville 4T-hankkeen tavoitteena on ollut lisätä eri ryhmien tietoisuutta pelastusalan tutkimuksesta.

Hankkeessa on selvitetty pelastusalan tutkimustiedon tuottamisen nykytilaa sekä suunniteltu ja toteutettu entistä vaikuttavampaa tutkimusviestintää. Lisäksi on kirkastettu Pelastusopiston roolia pelastustointia koskevan tutkimustiedon yhteen kokoajana, koordinoijana ja levittäjänä. Hanke on järjestänyt pelastus- ja lähialoille tutkimusviestinnän koulutusta ja työpajoja sekä tuottanut materiaalia vaikuttavan tutkimusviestinnän tueksi.

Hanke on osallistunut turvallisuusosalalla toimivien TKI- ja viestintäverkostojen työhön aktiivisesti. Tavoitteena on ollut tukea pelastusalaan liittyvien kansallisten strategioiden toimeenpanoa ja saattaa hankkeen tuloksia hyödynnettäväksi esimerkiksi pelastustoimen uudistushankkeen toimeenpanossa, pelastusalan eri verkostojen työssä, organisaatioiden käytännön toiminnassa sekä pelastusalan koulutuksen suunnittelussa.

Hankkeen toiminta-aika oli 1.5.2022–30.4.2024. Hankkeen päärahoittajana toimi Palosuojelurahasto (75 %) ja Pelastusopiston rahoitusosuus oli 10 prosenttia. Muu omarahoitussuus muodostui yhteistyökumppanien (pelastuslaitokset, valtionhallinto, järjestöt, yritykset) työpanoksesta (15 %). Hankkeen kokonaisbudjetti on ollut 301 047 euroa.

2 Hankkeen hallinto

Hanketta koordinoi Pelastusopiston tutkimus- ja kehittämisspalvelut. Pelastusopiston henkilöstö osallistui hankkeeseen seuraavasti: tutkija/projektipäällikkö (21 htk), suunnittelija (15 htk), opettajat (n. 0,5 htk) sekä tutkimuskoordinaattori, tutkimusassistentti, erikoistutkija ja Pelastusopiston yhteiset palvelut sekä viestintä (yht. n. 4,3 htk). Tutkija aloitti työt hankkeen projektipäällikkönä 1.6.2023. Suunnittelijan rekrytointi käynnistettiin joulukuussa 2022, ja hän aloitti 21.2.2023. Pelastusopiston muu henkilöstö on osallistunut hankkeeseen oman toimensa ohella erillisten aikataulujen ja suunnitelmien mukaan.

Ohjausryhmän kokoonpano oli seuraava:

- neuvotteleva virkamies Teija Mankkinen (pj.), sisäministeriön pelastusosasto (varalla erityisasiantuntija Tommi Luhtaniemi)
- johtava tutkija Kari Paasonen (varapj.), Helsingin kaupungin pelastuslaitos (varalla suunnittelu- ja kehittämisspäällikkö Jarmo Koskela, erosi ohjausryhmästä työpaikan vaihdoksen vuoksi lokakuussa 2023)
- erityisasiantuntija Esa Kokki, Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto (varalla palopäällikkö [1.9.2023 alkaen pelastusjohtaja] Juha Saario)
- tutkimuspäällikkö Tuula Kekki, Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEK (varalla viestintäpäällikkö Helena Grönstrand)

- erikoissuunnittelija Tuire Salmi-Hiltunen, Poliisiammattikorkeakoulu
- koulutuspäällikkö Laura Hokkanen, Pelastusopisto (varalla yliopettaja Raija Honkanen)
- puhe- ja läsnäolo-oikeus: tutkija, projektipäällikkö Aino Harinen, Pelastusopisto (esittelijä, sihteeri, hankehenkilöstö), suunnittelija Siiri Pohjoinen (hankehenkilöstö)

Ohjausryhmä kokoontui hankekauden aikana neljä kertaa: 13.1., 8.5. ja 25.10.2023 Helsingissä sekä 13.3.2024 Kuopiossa. Lisäksi ohjausryhmä piti kaksi sähköpostikokousta: ensimmäisen ajalla 2. - 26.10.2023 (aiheena muutoshakemus hankkeen budjettiin) ja toisen ajalla 13.–20.6.2024 (aiheena lopputilityksen ja -raportin hyväksyminen).

Hankkeen yhteistyöverkoston on kuulunut laaja joukko pelastusalan asiantuntijoita pelastuslaitoksista julkishallinnon ja järjestöjen toimijoihin. Lisäksi hankkeessa toimi erikseen nimettynä neljä työryhmää. Avoin kutsu työryhmiin sekä yhteistyöverkoston lähetettiin laajalla jakelulla pelastusalan organisaatioihin sähköpostitse hankkeen alkaessa, ja kaikki halukkaat otettiin mukaan. Työryhmät ja yhteistyöverkosto ovat laajentuneet hankkeen edetessä, ja mukaan on voinut ilmoittautua jokainen pelastusalan tutkimusviestinnän kehittämistä kiinnostunut.

Työryhmät kokoontuivat hankkeen aikana sekä kukin aloituskokoontumiseensa hybridinä että sittemmin vaihtelevasti Teamsin välityksellä. Työryhmissä ideoitiin ja työstettiin yhteistä materiaalia pelastusalan tutkimusviestinnän tueksi, ideoitiin ja toteutettiin tutkimusviestinnän kokeiluja sekä tehtiin tutkimusviestintää eri kanavilla. Nimettyjä jäseniä työryhmissä oli lopulta seuraavasti:

- Työryhmä 1 (työkaluja pelastusalan tutkimusviestintään valmistelevat): kuusi henkilöä, vetäjänä hankkeen tutkija
- Työryhmä 2 (pelastusalan tutkimustietoa kokoavan ja jakavan verkkopalvelun suunnitteluun ja lanseeraukseen osallistuvat): kymmenen henkilöä, vetäjänä hankkeen tutkija
- Työryhmä 3 (tiedon visualisointi ja popularisointi -verkkokurssia tuottavat): neljä henkilöä, vetäjänä hankkeen suunnittelija sekä
- Työryhmä 4 (pelastusalan tutkimuksesta viestivät): seitsemän henkilöä, vetäjänä hankkeen suunnittelija.

Hankkeen yhteistyöverkoston ja postituslistalle ilmoittautui kaiken kaikkiaan noin 70 henkilöä (joista osa oli mukana alan TKI- ja viestintäverkostojen edustajina ja sitä kautta myös tiedon välittäjinä ko. verkostoille).

3 Hankkeen tavoitteet ja tavoitellut tuotokset

Hankesuunnitelmassa hankkeen tavoitteiksi määriteltiin:

- lisätä pelastusalan tutkijoiden ja asiantuntijoiden ymmärrystä viestinnän strategisesta merkityksestä tutkimustulosten hyödyntämisessä ja turvallisuuskulttuurin vahvistamisessa
- kannustaa pelastusalan tutkijoita ja asiantuntijoita viestimään työstään ja sen tuloksista
- antaa pelastustoimelle ja sen yhteistyökumppaneille välineitä tutkimusviestinnän tehostamiseen
- saattaa pelastusalaa koskevien tutkimusten tulokset tehokkaasti päätöksenteon, käytännön työn ja koulutuksen hyödyksi jalostamalla tietoa ymmärrettävään ja saavutettavaan muotoon

- tunnistaa pelastusalan tiede- ja tutkimusviestinnän toimijat ja kanavat sekä kehittää viestintää yhteistyössä
- luoda toimintamalli pelastusalaan koskevan tutkimustiedon levittämiseen monikanavaisesti
- vahvistaa yhteistoiminnallista kokeilu- ja kehittämiskulttuuria pelastusalaan koskevaa tutkimusta tekevien tahojen kanssa
- selkiyttää Pelastusopiston roolia pelastustoimen tutkimuksen yhteen kokoajana ja koordinaattorina
- tukea turvallisuusalan tutkimusta tekevien työtä ja tehdä näkyväksi toimijoiden rooleja
- tehostaa eri ryhmien pelastusalaan koskevan tutkimustiedon tarpeisiin vastaamista.

Hankkeen tehtäväksi asetettiin myös tutkijoiden ja asiantuntijoiden kohtaamisten mahdollistaminen, jotta voitaisiin entistä tehokkaammin jakaa tietoa ja käytäntöjä, kehittää työtapoja sekä oppia uutta. Lisäksi tarkoitus on ollut suunnitella ja toteuttaa pilotti pelastusalan tutkimustietoa kokoavalle ja jakavalle verkkoalustalle. Yhtenä tärkeänä tavoitteena on ollut osallistua laajasti keskusteluun pelastusalaan koskevasta tutkimuksesta ja tutkimusten tuloksista.

Hankkeen tuloksina oli tarkoitus tuottaa:

- materiaalia ja oppia pelastusalan hyödyksi a) koulutukseen, b) päätöksentekoon sekä c) organisaatioiden ja toimijoiden arkeen
- tukea pelastusalan tutkimusviestinnän koordinointiin sekä selkeämpää kokonaiskuvaa toimijoiden rooleista
- tukea toimialan TKI- ja viestintähankkeille sekä verkostoille
- mahdollisuuksia pelastusalan toimijoille a) tutkimusviestintäyhteistyön tiivistämiseen (sisäinen ja ulkoinen), b) viestintäosaamisen kehittämiseen sekä c) kohtaamisiin, vertaistukeen ja -oppimiseen
- vahvempaa tietoisuutta ja lisääntyvää kiinnostusta pelastusalaan liittyvästä tutkimuksesta.

4 Työpaketit ja toimenpiteet

Hankkeessa toteutettiin suunnitelman mukaisesti webinaareja, seminaareja ja työpajoja. Lisäksi hankkeen työryhmät kokoontuivat säännöllisesti suunnittelemaan alan tutkimusviestintää ja työstämään yhteisiä materiaaleja sen tueksi. Lisäksi hanke on viestinyt ja osallistunut keskusteluun pelastusalaan ja sen tutkimuksesta yhteistyöverkostoissa ja julkisuudessa.

Hankkeen työpaketit voidaan kiteyttää seuraavasti:

- työpajat, webinaarit ja seminaarit
- ohjeita, työkaluja ja materiaalia alan tutkimusviestintään: pelastusalan tutkimusviestinnän opas ja kuvaus toimijoiden rooleista, tutkimusviestinnän verkkokurssi, pelastusalan asiantuntijapankin kehittyneempi versio, pelastusalan tutkittua tietoa kokoavan ja jakavan verkkopalvelun demoversio sekä tutkimusviestinnän materiaalit ja ohjeistukset
- tutkijoiden ja asiantuntijoiden kohtaamisten ja vertaisoppimisen mahdollistaminen
- alustukset Pelastusopiston tutkintokoulutusten opintojaksoilla, Pelastusopiston täydennyskoulutukset, varautumiskoulutukset ja valmiussuunnittelun kurssit

- esitykset ja puheenvuorot alan (tai lähialojen) tapahtumissa
- lyhyet kyselyt, kartoitukset ja selvitykset pelastusalan tutkimusviestinnästä
- tutkimusviestinnän kokeilut: 1) Pitchauskisa, 2) Pelastusalan tutkimusviestinnän palautestandi 3) Pelastusalan tutkimusviestinnän klinikka
- hankeviestintä ja viestintä pelastusalan tutkimuksesta: esitteet ja esitysdia, sähköpostit ja Teams, artikkelit, tiedotteet, sosiaalisen median julkaisut, uutiset, blogikirjoitukset, väli- ja loppuraportti, esitelmät ja julkaisut.

4.1 Työpajat, webinaarit ja seminaarit

Hankkeessa toteutettiin seuraavat työpajat:

1. Kick off: hankkeen aloitustyöpaja, hybriditoteutus (Helsinki ja Teams), 6.10.2022 klo 10–16, 39 osallistujaa¹
2. Blogityöpaja pelastusalan tutkijoille ja asiantuntijoille 19.4.2023 klo 10–14 (Kuopio), viisi osallistujaa
3. Rohkeutta ja varmuutta asiantuntijaviestintään -koulutus pelastuslalle ja poliisille 12.–13.9.2024 klo 9–15.30 (Tampere), 12 osallistujaa²
4. Parhaat opit käytäntöön! -työpaja 27.3.2024 klo 10–15 (Helsinki), 11 osallistujaa
5. Hankkeen päätöswebinaari 12.4.2024 klo 10–11.30 (Teams), 17 osallistujaa

Kuvat 1–2. Hankkeen kick off -tilaisuus Kuntatalolla 6.10.2023: yleisöä sekä Tukesin viestintäjohtaja Anu von Loden alustus. (Kuvat Aino Harinen.)

Hankkeessa järjestettiin myös useita pelastusalan tutkimuksen ja tutkimusviestinnän webinaareja. Tilaisuudet olivat avoimia kaikille kiinnostuneille ja ne toteutettiin Teamsissa yhteistyössä Suomen Palopäällystöliiton kanssa. Alustajiksi kutsuttiin eri yhteistyökumppaneita.

¹ Hankkeen tapaamisiin on kerätty ilmoittautumiset etukäteen webropolilla, ja osallistujamäärät ilmoitetaan tässä raportissa ko. ilmoittautumisten perusteella. Näin ollen raportin luvuissa voi olla pieniä epätarkkuuksia suuntaan tai toiseen. Lopullinen rahoituksenkin perusteena oleva osallistujamäärien raportointi tehdään kuitenkin lopputilityksen yhteydessä osallistujien allekirjoittamisen osallistujalistojen ja/tai Teamsista tulostettujen osallistujaraporttien perusteella.

² Asiantuntijaviestintäkoulutus järjestettiin yhteistyössä Poliisiammattikorkeakoulun TKI-yksikön kanssa.

Hankekauden aikana toteutettiin seuraavat webinaarit:

Tunti tutkittua tietoa turvallisuudesta -webinaarisarja (tietoiskut pelastusalan tutkimuksesta)

1. Sosiaalinen media viranomaistoiminnassa – uhka vai mahdollisuus? 11.11.2022, 23 osallistujaa
2. Perättömien hätäilmoitusten tyypillisiä piirteitä kartoittamassa, 2.12.2022, 22 osallistujaa
3. Aseman arki – johtaminen ja organisaatiokulttuuri Suomen pelastuslaitoksilla, 17.2.2023, 39 osallistujaa
4. Ajankohtaista tutkimusta pelastusalan työturvallisuuteen liittyvistä haasteista ja ratkaisuista, 21.4.2023, 18 osallistujaa
5. Suomalaisten pelastusasenteet 2023, 14.6.2023, 39 osallistujaa
6. Nou hätä! – kuka oppii ja millä keinoin? 1.9.2023, 23 osallistujaa
7. Kyvykkyysoletamat asumisen turvallisuudessa, 3.11.2023, 28 osallistujaa
8. Miten pelastusalan ammattilainen jaksaa työssään? 26.1.2024, 37 osallistujaa
9. Kyvykkäänä kriisissä: miten tukea johtajien ja esihenkilöiden resilienssiä yllättävässä tilanteessa? 21.3.2024, 23 osallistujaa

Työkaluja pelastusalan tutkimusviestintään -webinaarisarja (tutkimusviestinnän koulutukset)

1. Pelastusalan tutkijana ja asiantuntijana Twitterissä, 7.11.2022, 25 osallistujaa
2. Saavutettavan viestinnän perusteet pelastusalan tutkijalle ja asiantuntijalle, 8.12.2022, 20 osallistujaa
3. Tutkimuksesta bloggaavan ABC, 31.1.2023, 11 osallistujaa
4. Pelastusalan tutkija yhteiskunnallisena vaikuttajana ja julkisena keskustelijana, 14.3.2023, 16 osallistujaa
5. Tilannekuva, tilanneymmärrys ja informaatiovaikuttamiseen vastaaminen, 11.5.2023, 32 osallistujaa
6. Kärki, kiteytys ja kiinnostus – työkalujen avulla säästät aikaasi ja vakuutat yleisösi, 17.8.2023, 32 osallistujaa
7. Tieteen avoimuus, hyvä tieteellinen käytäntö ja eettinen tutkimusviestintä, 4.10.2023, 17 osallistujaa
8. Maalittaminen ja häirintä – miten varautua ja vastata niihin pelastusalalla? 11.12.2023, 40 osallistujaa
9. Pelastustoimen tilastot tutkijan aineistoina ja tutkimusviestinnän tukena, 15.2.2024, 40 osallistujaa
10. Pelastusalan tutkimusviestinnän lainsäädäntöä: julkisuuslaista, tietosuojasta ja tekijänoikeuksista, 17.4.2024, 28 osallistujaa

Webinaarisarjat jatkuivat noin kuukauden välein koko hankekauden ajan.

Kuvat 3–5. Alustajia ja järjestäjiä toteuttamassa 4T-hankkeen ja Suomen Palopäälystöliiton yhteisiä webinaareja Palopäälystöliiton toimistolla Helsingissä vuonna 2023. (Kuvat Aino Harinen.)

Webinaarien materiaalit toimitettiin kaikille osallistuneille jälkikäteen. Mahdolliset tallenteet on julkaistu Suomen Palopäälystöliiton Youtube-kanavalla ja/tai toimitettu hankkeen yhteistyöverkostolle toimialan sisäiseen käyttöön.

Hankkeeseen tuotettiin yksi itseopiskeltava verkkokurssi tutkitun tiedon popularisoinnista ja visualisoinnista. Kurssi rakennettiin Pelastusopiston Koulumaali-ympäristöön ja lanseerattiin toimialalle sekä verkostoille keväällä 2024. Tämä *Tiedon visualisointi ja popularisointi* -verkkokurssi on 12.4.–12.10.2024 avoinna kaikille pelastusalalla työskenteleville, sopimuspalokuntalaisille ja hankkeen yhteistyökumppaneille. Lokakuun 2024 jälkeen kurssille pääsevät kaikki, joilla on pääsy Koulumaaliin. Lisäksi kurssi on avoinna Pelastusopiston opiskelijoille Moodlessa.

4.2 Materiaalit ja työkalut

Hankkeen tavoitteeksi asetettiin tuottaa pelastusalan tutkijoille ja asiantuntijoille ohjeita ja muuta materiaalia tutkimusviestinnän eri teemoista. Hankkeen alussa toteutetun taustakyselyn sekä yhteistyöverkoston ja hankesuunnitteluun osallistuneiden yhteistyökumppanien kanssa käytyjen keskustelujen perusteella työstettäviksi materiaaleiksi valittiin lopulta:

- a) Opas pelastusalan tutkimusviestintään
- b) Pelastusalan tutkimuksen ja tutkimusviestinnän kohde ja sidosryhmät (kuvaus) sekä
- c) Ohjeistukset ja koulutusmateriaalit erikseen sovitusti, esiin nousevien tarpeiden mukaan.

Lisäksi hankkeessa päätettiin jatkaa aiemmassa Pelastusopiston hallinnoimassa alan viestinnän kehittämishankkeessa (Strategisella viestinnällä vaikuttavuutta pelastustoimeen, 2020–2022) lanseeratun pelastusalan asiantuntijapankin edelleen kehittämistä keskittyen erityisesti alan tutkimuksen ja tutkijoiden esille tuomiseen. Lopulta toteutukseen päätettiin ottaa myös tutkimustiedon popularisointiin ja visualisointiin vinkkejä antava verkkokurssi.

Materiaalien työstämiseen perustettiin työryhmät, joihin lähetettiin avoin kutsu sekä hankkeen yhteistyöverkoston ilmoittautuneille että Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston ja sisäministeriön kautta pelastusalan muille TKI- ja viestintäverkostoille marraskuussa 2022.

Työryhmät rakentuivat lopulta seuraavasti:

1. Työkalunvalmistajat: työkaluja tutkimusviestinnän tueksi, yhteyshenkilö hankkeen tutkija/projektipäällikkö (tehtävänä tuottaa tutkimusviestinnän työkaluja, oppaita ja materiaalia alan tarpeisiin)
2. Verkkopalvelun pilotoijat, yhteyshenkilö hankkeen tutkija/projektipäällikkö (tehtävänä luoda verkkopalvelun pilotti, joka on tarkoitettu julkiseksi, pelastusalan tutkimustietoa kokoavaksi ja jakavaksi alustaksi kaikille pelastusalan tutkimustiedosta kiinnostuneille)
3. Verkkokurssin tuottajat, yhteyshenkilö hankkeen suunnittelija (tehtävänä tuottaa ”Tiedon visualisointi ja popularisointi” -verkkokurssi)
4. Tutkimuksesta viestivät, yhteyshenkilö hankkeen suunnittelija (tehtävänä tuottaa viestinnän sisältöjä alan tutkimuksesta sekä tehdä tutkimusviestinnän kokeiluja yhteistyössä muiden työryhmien ja verkostojen kanssa).

Kaikki hankkeen työryhmissä suunnitellut ja toteutetut sisällöt pilotoitiin kahteen otteeseen ennen niiden julkaisemista pienemmillä ryhmillä. Kutsu pilotointiryhmiin toimitettiin koko hankkeen yhteistyöverkostolle ja kaikki halukkaat otettiin mukaan. Yhteensä pilotointiin osallistui työryhmään nimettyjen henkilöiden lisäksi molemmilla kierroksilla kaksi henkilöä. Lisäksi pilotointiin osallistettiin Pelastusopiston TKI-palvelujen henkilöstöä ja opettajia.

Hankkeen tuottamat työkalut ja sisällöt lanseerattiin pelastusalalle ja yhteistyökumppaneille keväällä 2024. Lanseerauksessa hyödynnettiin hankkeen ja Pelastusopiston omia etä-/livekohtaamisia ja muita kanavia (ml. verkko, some) sekä yhteistyöverkostojen tilaisuuksia ja viestintäkanavia (ml. toimialan media). Lisäksi hankkeen oppeja ja työkaluja esiteltiin pelastusalan valtakunnallisissa tapahtumissa. Hankkeessa tuotetut työkalut julkaistiin hankkeen verkkosivulla, mistä ne ovat vapaasti ladattavissa ja edelleen jaettavissa kaikille tarvitsijoille.

4.2.2 Viesti vaikuttavasti – opas pelastusalan tutkimusviestintään

Pelastusalan tutkimusviestinnän opasta työstettiin työryhmässä 1. Opas julkaistiin PDF-versiona Pelastusopiston julkaisusarjassa D (Muut julkaisut) sekä toimitettiin laajalla jakelulla toimialan ja yhteistyöverkostojen käyttöön keväällä 2024. Lisäksi opas julkaistiin Pelastusopiston (ja yhteistyötahojen) omissa kanavissa (verkko, some). Oppaasta tuotettiin sekä suomen- että ruotsinkieliset versiot. Sen visualisointien ja taiton toteutuksessa tehtiin yhteistyötä ulkoisen palveluntuottajan kanssa, joka valittiin kilpailutuksen jälkeen yhteistyökumppaniksi kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteella.

4.2.3 Pelastusalan tutkimuksen ja tutkimusviestinnän kohde- ja sidosryhmät (kuvaus)

Pelastusalaan liittyvän tutkimustiedon tuottajat on koottu hankkeen työryhmissä työstettyyn *Pelastusalan tutkimuksen ja tutkimusviestinnän kohde- ja sidosryhmät* -kuvaan. Kuva on liitetty pelastusalan tutkimusviestinnän oppaaseen, julkaistu hankkeen verkkosivulla ja Teams-kanavalla sekä linkitetty hankkeen tuottamaan verkkopalveluun. Lisäksi sitä on hyödynnetty hankkeen muissa sisällöissä soveltuvien osien. Kuva tuotettiin yhteistyössä ulkoisen palveluntuottajan kanssa, joka valittiin kilpailutuksen jälkeen yhteistyökumppaniksi kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteella.

4.2.4 Tiedon visualisointi ja popularisointi -verkkokurssi

Tiedon visualisointi ja popularisointi -verkkokurssi rakennettiin hankkeessa Pelastusopiston Koulumaali-verkko-oppimisympäristöön. Sitä työstettiin erityisesti työryhmässä 3, ja se valmistui keväällä 2024. Kurssi lanseerattiin keväällä 2024, ja se on avoinna 12.4.–12.10.2024 pelastusalalla työskenteleville, sopimuspalokuntalaisille ja hankkeen yhteistyökumppaneille. Ohjeet verkkokurssille pääsemiseen löytyvät [hankkeen verkkosivulta](#).

Kurssin videoiden toteutuksessa tehtiin yhteistyötä ulkoisen palveluntuottajan kanssa, joka valittiin kilpailutuksen jälkeen yhteistyökumppaniksi kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteella.

4.2.5 Pelastusalan tutkimustietoa kokoavan ja jakavan verkkopalvelun pilotti

Pelastusalaan liittyvää tutkimustietoa kokoavan ja jakavan verkkopalvelun pilottia työstettiin työryhmässä 2. Tavoitteena oli tuottaa laajoja, pelastusala tutkimuksesta kiinnostuneita yleisöjä palvelevan verkkoportaalin demoversio julkaistavaksi Pelastusopiston verkkosivuston alisivustona ja linkitettyinä siellä osaksi Pelastusopiston TKI-palvelujen uutta sivustoa.

Verkkopalvelun toteutus kilpailutettiin, minkä jälkeen sivusto rakennettiin yhteistyössä valitun palveluntuottajan ja Pelastusopiston viestinnän kanssa. Demoversio valmistui, pilotoitiin ja lanseerattiin toimialalle ja yhteistyökumppaneille laajalla jakelulla keväällä 2024. Verkkopalvelusta tuotettiin hankkeen aikana suomenkielinen demo, jolle toteutettiin kilpailutuksen jälkeen saavutettavuusauditointi yhteistyössä ulkopuolisen palveluntuottajan kanssa.

Verkkopalvelun hankkeen jälkeiseen ylläpitoryhmään lähetettiin kutsu kaikille hankkeen yhteistyöverkostoon kuuluville tahoille sähköpostitse helmikuussa 2024. Mukaan otettiin kaikki halukkaat, jotka kutsuttiin yhteiseen käyttöönottokoulutukseen Helsinkiin 16.4.2024. Ryhmässä ovat edustettuina sisäministeriö, pelastusalan järjestöt, Pelastusopisto, Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy / Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto sekä pelastuslaitokset. Hankkeen jälkeen ylläpitoryhmän koolle kutumisesta ja palvelun ylläpitämisestä vastaa Pelastusopisto, mutta verkkopalvelun sisältöjen päivitysvastuu on jaettu ryhmän jäsenten kesken.

Verkkopalvelupilotti on julkaistu osoitteessa pelastusopisto.fi/pelastusalantutkimus.

4.2.6 Pelastusalan asiantuntijapankki

Pelastusalan asiantuntijapankin ensimmäinen versio julkaistiin pelastuslaitosten kumppanuusverkoston verkkosivustolla syksyllä 2022. Pankin kokoaminen aloitettiin Pelastusopiston vuosina 2020–2022 hallinnoiman Strategisella viestinnällä vaikuttavuutta pelastustoimeen - hankkeen ja Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston yhteistyönä syksyllä 2020. Tuolloin linjattiin, että pankkia on tarkoitus kehittää, laajentaa ja päivittää säännöllisesti myös tulevaisuudessa.

Asiantuntijapankin tarkoituksena on ollut laajentaa julkisuudessa edelleen sitkeästi vallitsevaa kapeahkoa mielikuvaa toimialasta lähinnä onnettomuuksiin reagoijana ja tulipalojen sammuttajana monipuoliseksi ja merkittäväksi kokonaisturvallisuuden vaikuttajaksi sekä samalla palvella niin mediaa kuin muita sidosryhmiä tehokkaammin. Ajatuksena on ollut, että median ja yhteistyötahojen

kautta olisi mahdollisuus tavoittaa myös suuri yleisö, lisätä kansalaisten tietoisuutta alan moninaisuudesta sekä vaikuttaa näin myös työnantajakuvaan. Asiantuntijapankin on toivottu tukevan ja kannustavan asiantuntijoita työssään sekä innostavan heitä osaamisen edelleen kehittämiseen. Lisäksi sen tavoitteena on ollut tukea pelastusalan asiantuntijoiden viestintäosaamisen ja esiintymistaitojen kehittymistä, kannustaa asiantuntijoita viestimään eri kanavissa sekä innostaa toimialaa entistä tehokkaampaan viestinnällä vaikuttamiseen.

Pelastusalan asiantuntijapankin kehitystä jatkettiin 4T-hankkeessa erityisesti tutkimuksen näkökulmasta. Pankkiin lisättiin alan tutkijoiden yhteystietoja eri substanssialueilta, minkä lisäksi pankin tutkimustietoon liittyvää sisältöä on täsmennetty ja selkiytetty. Tarkoitus on jatkossakin kehittää pankkia niin pankkiin nimetyiltä asiantuntijoilta kuin medialta, yhteistyökumppaneilta ja alan organisaatioista saadun palautteen perusteella.

Kuva 6. Pelastusalan asiantuntijapankin markkinointimateriaalia. (Kuva: Aino Harinen.)

4.2.7 Muut ohjeet ja työkalut pelastusalan tutkimuksesta viestijöille

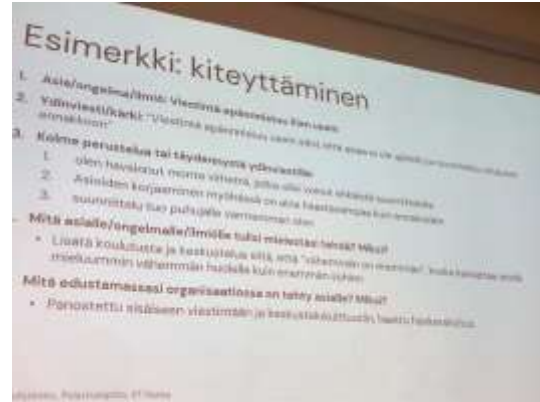
Lisäksi hankkeessa työstettiin tutkimusviestinnän tueksi seuraavia yksittäisiä materiaaleja:

1. Muista ainakin nämä: tutkimusviestinnän tarkastuslista (kuva, julkaistu PDF)
2. Koonti hankkeen tärkeimmistä opeista ja työkaluista (PP-esitys, julkaistu PDF)
3. Video tiedon kiteyttämisestä ja yleistajuistamisesta.

Materiaalit on julkaistu hankkeen verkkosivulla.

4.2.8 Koulutusmateriaalit ja tallenteet

Hankkeessa toteutettujen koulutusten materiaalit ja mahdolliset tallennelinkit toimitettiin osallistujille kunkin tilaisuuden jälkeen sähköpostitse. Lisäksi linkit tallenteisiin on julkaistu hankkeen verkkosivulla.

Kuvat 7–8. Hankkeen tuottamien koulutusten materiaaleja. (Kuvat Aino Harinen.)

4.3 Pelastusalan tutkimusviestintään osallistuminen

Hanke osallistui pelastusalan tutkimusviestintään julkaisemalla mm. blogikirjoituksia ja järjestämällä jo tämän raportin alaluvussa 4.1 esiteltyjä Teams-tietoiskuja alan ajankohtaisesta tutkimuksesta. Hanke on myös välittänyt tietoa tutkijoista ja tutkimuksista pelastusalan medialle sekä luonut yhteistyössä tiedotusvälineiden kanssa konseptia pelastusalan tutkimusta esitteleviksi, säännöllisesti ilmestyviksi artikkelisarjoiksi.

Hankekaudella vuosina 2022–2024 Palopäällystö-lehdessä julkaistiin *Tutkittua* -sarjaa ja vuosina 2023–2024 Pelastustiedossa vastaavasti *Tutkija esittäytyy* -sarjaa. Palopäällystö-lehden sarjassa esiteltiin hankkeen aikana yhteensä kahdeksan ajankohtaista tutkimusta tai tutkimushanketta, osasta myös alustavia tuloksia. Artikkelit kytkeytyivät hankkeen ja Suomen Palopäällystöliiton yhteiseen *Tunti tutkittua tietoa turvallisuudesta*-webinaarisarjaan. Pelastustiedossa esittäytyi ja esittäytyy vuoden 2024 aikana yhteistyön tiimoilta 10 tutkijaa.

Viestintäyhteistyön tarkoituksena on ollut tehostaa pelastusalan tutkimusviestintää edelleen eri kanavissa ja yhteistyössä mm. alan ammattimedioiden sekä alan järjestöjen ja muiden oppilaitosten kanssa tuomalla esiin ajankohtaista tutkimusta, tutkijoita, tutkimusten tuloksia ja tutkimustulosten käytännön hyödyntämismahdollisuuksia niin alan arjessa, päätöksenteossa kuin koulutuksessa. Tutkimusten tuottamaa tietoa tuotiin hankkeen aikana esiin myös pelastusalan tutkinto- ja täydennyskoulutuksen sisällöissä yhteistyössä Pelastusopiston opettajien kanssa.

4.4 Tutkimusviestinnän kokeilut

Hankkeen tavoitteena oli myös toteuttaa kokeiluja pelastusalan tutkimusviestinnän toteutukseen. Pelastusalan tutkijoille ja asiantuntijoille suunnattu **pitchauskisa** ideoitiin työryhmässä 4. Sen tarkoituksena oli tarjota turvallinen ja opettavainen ympäristö omien viestintätaitojen testaamiselle. Kisa pilotoitiin keväällä 2023, siihen ilmoittautui lopulta kahdeksan osallistujaa, ja kisassa ulkopuolisen raadin näkemyksen mukaan menestyneet palkittiin Pelastustoimen tutkimus- ja kehittämispäivillä Kuopiossa kesäkuussa 2023. Pitchauskisa tuotti hankkeeseen keskusteltavaa ja

ajatuksia, ja samalla se vei median suuntaan käsitystä siitä, mitä kaikkea pelastusalalla tehdään. Kisan teemat poikivat myös juttuideoita ja -ajatuksia.

Kuva 9. Pitchauskisan palkintojen saajat julkistettiin Pelastustoimen tutkimus- ja kehittämispäivillä 2023. (Kuva Pelastusopiston viestintä.)

Pelastustoimen tutkimus- ja kehittämispäivillä 7.–8.6.2023 kokeiltiin uudenlaista hankkeen **esittelypistettä**, jossa kysyttiin yleisöltä palautta, tutkimusideoita ja toiveita alan tutkimusviestinnälle. Lisäksi ideoitiin mm. **Pelastusalan tiedekioskia**, johon haettiin oppia mm. [Helsingin Tieteen päivien 2023 Tiedekioskista](#) sekä **Pelastusalan tutkimusviestinnän klinikkaa**, jossa ajatuksena on hyödyntää pelillistämistä alan tutkimusviestinnän kehittämisen tukena.

Pelastusalan tutkimusviestinnän klinikka järjestettiin hankkeen päätyttyä Pelastustoimen tutkimus- ja kehittämispäivillä 6.6.2024. Muut ideat jäivät tulevien hankkeiden ja toimijoiden testattaviksi.

Tietoa hankkeen kokeiluista ja niissä kertyneistä opeista jaettiin myös Pelastusopiston tutkintokoulutuksessa hyödynnettäväksi.

4.5 Alustukset Pelastusopiston koulutuksissa ja kumppanien tapahtumissa

Hankehenkilöstö piti alustuksia tutkimusviestinnästä Pelastusopiston tutkinto- ja täydennyskoulutuksissa sekä Pelastusopiston sisäisissä tapahtumissa. Vuosien 2022 ja 2024 aikana alustuksia pidettiin seuraavasti:

1. Ajankohtaista Pelastusopiston ja pelastusalan viestinnästä -tietoisku Pelastusopiston henkilöstölle Teamsilla, yhteistyössä Pelastusopiston viestintä 17.8.2022

2. Pelastusalan tutkimuksesta viestiminen, yksi oppitunti AMKN21-opiskelijoille 25.11.2023
3. Pelastusopiston TKI-tiimin viestintäsparraus yksikköpäivässä 25.10.2022
4. Pelastusopiston TKI-tiimin viestintäsparraus yksikköpäivässä 29.11.2022
5. Pelastusopiston TKI-tiimin viestintäsparraus yksikköpäivässä 24.1.2023
6. Kiteytetty ja selkeä tutkimusviestintä, alustus pelastustoimen jatko-opiskelijoiden (Petojatko-verkosto) webinaarissa 22.11.2023
7. Pelastusalan tutkimus ja tutkimuksesta viestiminen ammattina, Pelastusopiston TKI-palvelut työnantajana, yksi oppitunti AMKN22-opiskelijoille 14.12.2023
8. Pelastusopiston TKI-tiimin viestintäsparraus yksikön kokouksessa 1.12.2024
9. TKI tutuksi -tutustumisiltapäivä Pelastusopiston henkilöstölle 16.1.2024
10. Pelastusopiston TKI-tiimin viestintäsparraus yksikköpäivässä 26.3.2024
11. Tutkimuksen ja tutkimusviestinnän avoimuudesta ja etiikasta, alustus pelastustoimen jatko-opiskelijoiden (Petojatko-verkosto) webinaarissa 17.4.2024

Kuva 10. Hankkeen järjestämä koulutus Pelastusopiston TKI-yksikölle 26.3.2024. (Kuva Aino Harinen.)

Myös kaikki hankkeen järjestämät avoimet koulutukset ja tilaisuudet olivat avoimia Pelastusopiston henkilöstölle ja opiskelijoille.

Hankehenkilöstö piti lisäksi alustuksia sekä hankkeesta että alan tutkimusviestinnästä eri tahojen järjestämissä sisäisissä tilaisuuksissa (esim. pelastusalan TKI-yhteistyöryhmät, sisäministeriön hallinnonalan TKI-verkostot, pelastuslaitosten TKI-verkosto sekä pelastus- ja lähialojen viestintäverkostojen tapaamiset). Lisäksi hankehenkilöstö esitteli hankkeen havaintoja ja tuotettuja materiaaleja pelastusalan valtakunnallisissa tapahtumissa: Pelastustoimen ajankohtaispäivillä 2023 hanke esiintyi 7.11.2023 noin viiden minuutin puheenvuorolla, jonka teemana olivat hankkeen

kokemukset pitchauskisasta. Hankkeen tärkeimpiä oppeja ja tuotettuja sisältöjä esiteltiin Palopäällystöpäivillä 2024 noin 15 minuutin mittaisella puheenvuorolla.

Pelastustoimen tutkimus- ja kehittämispäiville hanke osallistui sekä vuosina 2022 että 2023. Vuonna 2023 hanke oli näkyvästi esillä paitsi omalla palauteständillään, myös pitchauskisan voittajien julkistamistilaisuudessa sekä hankehenkilöstön vetämässä pelastusalan yhdenvertaisuuteen liittyvään tutkimukseen keskittyvässä työryhmässä. Työryhmäsessiossa kerättiin osallistujilta myös palautetta ja tutkimustietoon liittyviä tarpeita, ja kaikki esiin nousseet ideat ja ajatukset dokumentoitiin jatkojalostamista varten. Ne toimitettiin myös Pelastusopiston TKI-palveluille mahdollisia uusia tutkimus- ja hankeaihoita varten.

Hanke osallistui Pelastustoimen tutkimus- ja kehittämispäiville 2024 vielä päättymisensä jälkeen järjestämällä tapahtumassa Pelastusalan tutkimusviestinnän klinikan 6.6.2024.

Kuvat 11–12: 4T-hanke Pelastustoimen Tutkimus- ja kehittämispäivillä 2023. (Kuvat: Pelastusopiston viestintä.)

4.6 Opinnäytetyöyhteistyön kehittäminen

Hanke osallistui opinnäytetyöyhteistyön kehittämiseen erityisesti Pelastusopiston sisällä. Yhdessä Pelastusopiston opettajien ja johdon kanssa päivitettiin sisäistä prosessikuvausta, minkä lisäksi hanke aloitti keskustelut Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston kanssa yhteistyön tiivistämisestä pelastuslaitosten suuntaan. Tavoitteena on ollut tehdä opinnäytetyöyhteistyön mahdollisuutta tunnetuksi eri organisaatioissa ja tehostaa siihen liittyvää viestintää yhdessä kumppanien kanssa.

Opinnäytetyöyhteistyömahdollisuuksista tehtiin viestintää hankkeen aikana esimerkiksi hankkeen tuottaman verkkopalvelun ja Pelastustieto-lehden kautta. Lisäksi tehostettiin viestintää Pelastusopiston opiskelijoiden suuntaan esimerkiksi Intranetissä ja opettajien kautta.

4.7 Taustaselvitys: alan tutkimusviestinnän tila ja kehittämistarpeet 2022

Hanke aloitettiin lyhyellä taustaselvityksellä, joka suunnattiin laajalla jakelulla (n > 100) sekä pelastusalan organisaatioiden yleisiin sähköposteihin/virkapostiin että pelastusalan valtakunnallisten TKI- ja viestintäverkostojen kautta organisaatioiden viestintä- ja/tai tutkimuksesta vastaaviksi

nimetyille syyskuussa 2022. Selvityksen tavoitteena oli kartoittaa alan toimijoiden näkemyksiä pelastustoimen tutkimusviestinnän nykytilasta ja koetuista vahvuuksista, mahdollisuuksista, heikkouksista ja uhkista. Kyselyn oli määrä toimia apuvälineenä myös hankkeen tarkempien toimenpiteiden suunnittelussa.

Vastauksia saatiin lopulta 24. Saadut näkemykset ja kokemukset ovatkin olleet olennaisessa roolissa hankkeen tarkempia toimenpiteitä suunniteltaessa.

5 Verkostoyhteistyö

Hankkeessa tehtiin jo suunnitteluvaiheessa ja sittemmin hankkeen aikana säännöllistä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Yhteistyöverkoston kuului niin toimialan sisäisiä kuin yhteistyöorganisaatioita, verkostoja, työryhmiä ja yksittäisiä henkilöitä. Hankehenkilöstö osallistui kokouksiin, kohtaamisiin, koulutuksiin ja seminaareihin, joista useissa hankkeelle oli erikseen varattu puheenvuoro.

Yhteistyötä tehtiin mm. seuraavien tahojen kanssa:

- Pelastustoimen avoin viestintäverkosto (SM, viestintä)
- Pelastuslaitosten viestintäverkosto (Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto)
- Pelastustoimen ja siviilivalmiuden TKI-työryhmä (SM, pelastusosasto)
- Sisäministeriön hallinto- ja kehittämisosaston TKI-verkosto
- Pelastustoimi.fi -työryhmä (SM, pelastusosasto)
- Poliisiammattikorkeakoulu
- Poliisihallitus, viestintä
- Hätäkeskuslaitos, viestintä
- Pelastusalan ja lähialojen järjestöt sekä oppilaitokset
- Pelastuslaitokset.

Myös hankkeen omia tilaisuuksia toteutettiin yhteistyössä laajan toimijakentän kanssa. Pelastusopiston sisällä yhteistyötä tehtiin aktiivisesti niin TKI-toiminnassa (esim. tutkimus, muut kehittämishankkeet, Pronto-järjestelmän kehittäminen) kuin koulutuksessa ja viestinnässä.

Hanke teki pelastusalan tutkimusviestintää mm. sosiaalisessa mediassa, lehdistötiedotteilla, verkkosivuilla, pelastusalan mediassa (Pelastustieto ja Palopäällystö) ja blogikirjoituksilla. Hankkeen osallistuminen Pelastusopiston yhteiseen tutkimusviestintään tarkoitti mm. TKI-hankkeiden viestintäsuunnitelman päivittämistä, julkaisupohjien kehittämistyöhön osallistumista, verkkosivujen kommentointia ja yleistä Pelastusopiston viestinnän kehittämistä yhdessä Pelastusopiston muun henkilöstön kanssa.

Kuva 14. Hankeviestintää sosiaalisessa mediassa ja blogikirjoituksissa.

7 Toiminta ja talous

Hankkeen talous ja toiminta etenivät suunnitellusti. Ennen aloitusta hankkeelle haettiin muun muassa viivästyneiden rekrytointien vuoksi aloituksen lykkäämistä ajankohtaan 1.5.2022, mikä myönnettiin hakemuksen mukaisesti. Hanke eteni sen jälkeen päivitetystä aikataulusta.

Hankkeessa tavoiteltu omarahoitusta kerryttävä työtuntien määrä täyttyi ja lopulta ylittyikin. Myös hankkeen talous pysyi alusta loppuun tasapainossa. Hankkeen loppuvaiheessa tehtiin jonkin verran pienehköjä kustannuslajien välisiä siirtoja, jotka käsiteltiin ohjausryhmän kokouksessa ja joita ohjausryhmä puolsi yksimielisesti. Rahoittaja hyväksyi muutokset ehdotetun mukaisina syksyllä 2023, minkä jälkeen hanke eteni päivitetyn suunnitelman mukaisesti hankekauden loppuun.

Tarjoilukustannukset koostuivat lopulta sidosryhmätapaamisten sekä hankkeen ohjausryhmän, työryhmien ja verkoston kokous-/työpajatarjoiluista. Ostopalveluihin kirjattiin mm. taloushallinnon (Palkeet), taitto- ja käänöspalvelujen, verkkopalvelun tuotannon ja saavutettavuusauditoinnin sekä videokuvausten kustannuksia.

Henkilöstökustannukset koostuivat varsinaisen hankehenkilöstön lisäksi Pelastusopiston muiden asiantuntijoiden hankkeeseen käyttämisestä työtunneista. Lisäksi muutamille ulkopuolisille alustajille maksettiin palkkio Pelastusopiston ulkopuolisille luennoitsijoille määriteltyjen taksojen mukaisesti.

8 Arviointia, palautteita ja ajatuksia tulevaan

Hanke on palautteen perusteella koettu tarpeelliseksi, ja hankkeen tapahtumista saatu palaute on ollut kiitettävää. Lähes jokaisesta hankkeen järjestämästä tilaisuudesta kerättiin palautetta, mitä hyödynnettiin toiminnan edelleen kehittämisessä.

Hanke eteni sille asetettujen tavoitteiden ja suunnitelmien mukaisesti koko hankekauden ajan. Hankkeen tuotokset jäivät hankkeen jälkeen pelastus- ja lähialoilla hyödynnettäviksi, ja niiden päivitysvastuista ja elinkaaresta on sovittu erikseen ennen hankkeen päättymistä.

Hanke on osoittanut, että viestintä pelastusalan tutkimuksesta kiinnostaa ja siihen kaivataan tukea. Erityisen tervetulleeksi tutkijat ja tutkimuksesta viestivät sekä niiden kehittämisestä kiinnostuneet ovat kokeneet hankkeen kohtaamisten mahdollistaman vertaisoppimisen ja -tuen arjen työhön. Tiedon saaminen webinaareissa mm. ajankohtaisista tutkimuksista ja tutkimusviestinnän teemoista on palautteen mukaan koettu antoisaksi, minkä lisäksi hankkeen tuottamien työkalujen yhteissuunnittelu ja -kehittäminen työryhmissä nähtiin hedelmälliseksi. Keskustelu pelastusalan tutkimuksesta on aktivoitunut myös julkisuudessa, ja yhä useammat toimialan asiantuntijat ovat alkaneet osallistua tutkimusviestintään esimerkiksi omissa some-kanavissaan.

Työryhmissä valmistuvien oppaiden ja muiden tuotosten odotetaankin pääsevän toimialalla laajaan käyttöön hankkeen päätyttyä. Myös keskustelu pelastusalan tutkimuksesta ja tutkimusviestinnästä jatkuu yhteistyöverkostoissa aktiivisena. Näin pelastusalaan linkittyvä tutkimus tulee toivon mukaan jatkossa entistäkin näkyvämmäksi ja jalostuu näin tehokkaasti niin toiminnassa, koulutuksessa kuin päätöksenteossa hyödynnettäväksi.

Pelastusalan tutkimusviestinnässä on kuitenkin edelleen kehitettävää, ja tutkimuksesta viestintään tulisi resursoida niin organisaatioissa kuin verkostoissa. Tutkittu tieto on valtaa – erityisesti jaettuna – ja ainoastaan tiedon tarvitsijat ja hyödyntäjät tavoitettava tutkimustieto voi olla vaikuttavaa. Näin ollen pelastusalan vaikuttavuuden lisäämiseksi tarvitaan paitsi resursseja tutkimustyöhön, myös panostamista siitä viestimiseen selkeästi, suunnitelmallisesti ja saavutettavasti eri kanavissa.

Tutkimuksesta viestintä olisi hyvä kytkeä vahvasti toimialan strategiatyöhön ja sitä tulisi johtaa suunnitelmallisesti. Onnistuneeseen tutkimus- ja asiantuntijaviestintään tarvitaan vahvaa yhteistä tahtotilaa ja suuntaa sekä yhteisesti sovittuja tavoitteita. Lisäksi tarvitaan laajaa ymmärrystä viestinnän merkityksestä ja sitoutumista siihen. Tutkimusviestinnän merkitys osana jokaisen pelastusalan tutkijan työtä kannattaisi tuoda selkeästi esiin niin keskusteluissa kuin pelastusalan koulutuksessa. Olisi tärkeää, että jokainen alan asiantuntija tunnistaisi roolinsa ja merkityksensä tutkimus- ja asiantuntijaviestinnän toteutuksessa, ja viestintää tekeville tulisi olla tarjolla siihen tarvittu tuki ja koulutus sekä mahdollisuuksia kohtaamisiin yhteisen tutkimusviestinnän kehittämiseksi. Myös toimialan sisäistä tiedon ja hyvien käytäntöjen jakamista sekä yhteistyökumppaneilta oppimista ja sidosryhmäyhteistyötä voisi edelleen tehostaa.

Tutkijoiden ja tutkimuksesta viestimiseen osallistuvien tahojen välistä työnjakoa olisi hyvä selkiyttää edelleen. Pitkäjänteinen systemaattinen kehittäminen vaatisi hankkeiden ja eri tahoilla toimivien yksittäisten verkostojen ja työryhmien rinnalle myös pysyviä rakenteita ja tutkimusviestintää koordinoivalle taholle riittäviä resursseja tehtävän toteuttamiseen. Yhdessä eri toimijat voisivat tukea toisiaan entistä tehokkaammin myös tutkimusviestinnän kehittämisessä.

Tutkimuksesta viestintään tarvitaan lisäksi hyvää kohderyhmäymmärrystä ja verkostoyhteistyötä. Tutkimusviestintää olisi hyvä suunnitella ja kehittää dialogisesti yhdessä eri kohde- ja sidosryhmien kanssa. Eri ryhmien odotukset tulisi tunnistaa ja viestintää kohdentaa niiden mukaisesti. Viestinnän muotoiluosaamisen kehittämiseen tulisi olla tarjolla koulutusta ja tukea.

Viestinnällä on merkittävä rooli pelastusalan tutkimukseen liittyvien ammattien veto- ja pitovoiman vahvistamisessa. Työnantajakuvaan liittyvää viestintää voisi tehostaa esimerkiksi TKI-uratarinoiden avulla. Opiskelijoille voisi tarjota myös entistä enemmän tietoa mahdollisuuksista suorittaa opintoihin liittyviä harjoitteluja alan TKI-toimijoiden parissa. Myös opinnäytetyöyhteistyötä kannattaisi edelleen edistää niin oppilaitosten sisällä kuin organisaatioiden välillä.

Viestinnän kiteyttämisen ja yleistajuistamisen taitojen oppimisella on suuri merkitys vaikuttavan tutkimusviestinnän tuottamiselle. Lisäksi vuorovaikutustaitojen merkitystä tutkimuksen vaikuttavuuden lisäämisessä ja esimerkiksi päätöksenteon tukemisessa ei voi korostaa liiaksi. Pelastusalan tutkijoille tulisikin myös jatkossa olla tarjolla näihin teemoihin liittyvää koulutusta. Tutkimusviestinnän teemoja voisi käsitellä säännöllisesti myös pelastusalan valtakunnallisten viestintä- ja TKI-verkostojen tapaamisissa. Olisi hyvä, jos tutkimusviestinnän asiantuntijalla olisi pysyvä edustus kyseisissä verkostoissa. Lisäksi hankkeessa tuotetut ja jaetut tutkimusviestinnän hyvät käytännöt ja opit olisi hyvä saattaa tehokkaasti jakoon ja keskustelua niistä käydä myös em. verkostoissa hankkeen päätyttyäkin.

Tutkijoiden mahdollisesti kohtaamiin viestinnän lieveilmiöihin, kuten maalittamiseen, häirintään ja vihapuheeseen, tulee niin ikään varautua ja tarvittaessa reagoida nopeasti. Tämä edellyttää organisaatioilta selkeitä prosesseja ja tukea ongelmatilanteisiin. Teemasta olisi suotavaa käydä myös jatkuvaa vuoropuhelua niin alan sisällä kuin sidosryhmien kanssa.

Lopulta tutkimusviestinnän tekemisen ja kehittämisenkin tulisi perustua analysoituun dataan ja tutkittuun tietoon. Esimerkiksi tutkimusviestinnän vaikutusten ja vaikuttavuuden mittaamista ja arviointia tulisi kehittää pitkäjänteisesti ja saatuja tuloksia hyödyntää toiminnan kehittämisessä. Tämä edellyttää jaettua ymmärrystä tutkimuksen ja viestinnän vaikuttavuudesta sekä yhteisiä malleja ja/tai mittareita sen todentamiseen, mittaamiseen ja näkyväksi tekemiseen.

9 Lisätiedot

Tutkija / projektipäällikkö Aino Harinen
puhelin +358 295 453 531 / +358 50 343 8004

aino.harinen@pelastusopisto.fi

www.pelastusopisto.fi, www.pelastusopisto.fi/4t, www.pelastusopisto.fi/pelastusalantutkimus

@HarinenAino, @peo_tutkimus, @pelastusopisto, #4T